

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. aprila.

Cesar je pisal predvčeranjem ministru Taaffeju pismo, v katerem mu naroča, naj vsem narodom, društvom, občinam in posameznim Njegovo srčno zahvalo izreče za veliko veselje, katero mu je bilo napravljeno z zadnjimi dnevi. „Jaz sem ponosen in srečen ob enem, da take narode, kakor jih ta država v sebi ima, morem kot svojo veliko družino smatrati“, pravi cesar v tem pismu. Naj bi svetovalci cesarjevi, vladajoči krogi, te besede — in pa želje in terjatve narodov — dobro in temeljito premisljali....

Minister trgovine Chlumetzky na obedu dunajske trgovinske komore, dajan na čast družih komor predsednikom, je rekel na Dormitzerovo napitnico, da je zdaj državopravna borba končana (?) v Avstriji in da se začno le vprašanja za narodnogospodarske interese. Ne verujemo še. Prej morajo narodne terjatve 16 milijonov Slovanov v Avstriji izpolnene biti, potlej se bo tako govorilo.

Praškemu listu se z Dunaja brzogavlja, da bodo **volitve v novi državni zbor** že konec junija meseca. Tako, da trdijo ministri poslanci. Kateri so zdaj ministri, to je težko vedeti. Menda oni del, ki hodi z vsacim ministerstvom.

Treba bode torej tudi nam Slovincem hitro na to misliti, da se pripravimo. Pri prihodnjih volitvah moramo skušati, da nekatere sedeže pridobimo, in da nekod tudi boljše zastopnike postavimo, da ne bodo morali le zmirom samo dr. Vošnjak, Pfeifer in Nabergoj za slovensko stvar oglašati se, drugi pa nihče. Koroški Slovenci! Dolenjci! Proč z nemškutarskimi poslanci, ki vam niso obljub držali, in ki so zmirom proti vaši narodnosti glasovali!

Iz parlamentarnih krogov je „Deutsche Ztg.“ zvedela, da **uradniki**, zlasti pa politični pri prihodnjih volitvah ne bodo smeli (v interesu svoje službe) prevzemati kake kandidature ali mandata. Da bi le tudi enostransko ne agitirali, pa bomo zadovoljni.

Vnanje države.

Bolgarska skupščina, ki je imela včeraj ali denes voliti kneza, odložila je to volitev za nekaj dnij, ker mora prej še postaviti skleniti, kako se bode nova prva skupščina po investituri kneza volila. — Mnogo novovolenih poslancev je kmetov, ki so za volitev generala Ignatieva. Konservativci se pogosto shajajo zaradi knežje volitve, ali nič še ni gotovega. — Rusija baje ne bi ugovarjala, če bi bil voljen Aleko-paša, guverner vzhodne Rumelije, ki bi tako z neko personalno unijo zjedini podbalkansko in nabalkansko Bulgarijo. Ali videti je, da bi se druge, zlasti turkofiline vlasti zoper to vzdigovale. — Dunajska „Mont. Revue“ pa pravi, da, kolikor je na Dunaji znano, ima knez Battenberg največ upanja voljen biti, ker izbrani bolgarski zastopniki bodo iz hvaležnosti volili po želji ruskega carja osvoboditelja, a ta želi baje Battenberga na bolgarskem prestolu.

Iz **Srbije** se poroča, da je mej onimi Arnavti, ki so bili v Srbijo v kuršumeljski

okraj udrli pleniti, bilo tudi več turških nizamov. Srbi so jih nekaj ujeli.

Dopisi.

Iz Spodnjega Roža na slovenskem Koroškem 25. apr. [Izv. dop.] Kakor mili nam bratje po drugod v slovenski razkosani in razdrobljeni naši domovini, tako smo tudi mi koroški Slovenci, mi najbolj germanizaciji izpostavljeni Slovenci, obhajali svečanost o srebrni poroki Njiju Veličanstev presv. cesarja in cesarice dne 24. aprila, ker ravno mi ubogi in v narodnostnem obziru tako silno zapušteni koroški Slovenci upamo vsega in vsega le še od cesarja!

Cesarska zastava in niže tudi slovenska trobojnica sta vihrali na županovej hiši v Glinjah, ker tu se je imela obhajati slavnost, h katerej je bil posebno vabljen občinski odbor. Slovesna sv. maša je na našo žalost izostala, ker se je ravno tri dni poprej od nas v Rožak preselil čestiti g. župnik Janez Godec. — Streljanje z možnarji je naznanjalo dan svečanosti. Na večer se je sešlo občinstvo od vseh strani; celo iz sosednjih občin so nam prišli pomagat slavnost obhajati za naš slovenski rod najbolj vneti domoljubi, za kar jim bodi presrečna zahvala. Le odpadnikov našega naroda nij bilo nobenega blizu, ali jih tudi pogrešali nismo. Ob 1/2 9. je bil slovesen govor, na koncu govora je zaorilo iz vseh ust trikrat „živio Nj. Veličanstvo presv. cesar in živela cesarica!“ Potem je prav izvrstno zapel naš zbor cesarsko himno. Veliko navdušenje in mnoge napitnice so kazale, da je tu udanost do cesarske hiše celo utrjena.

Na spomin te slavnosti so sklenili rodoljubi tu osnovati slovensko čitalnico, za kar se je že sestavil začasni odbor, da sestavi pravila in vloži prošnjo c. kr. okrajnej oblasti.

Z Vrhniko 25. aprila. [Izv. dop.] Svečanost, katero je napravila Vrhnika na čast poroke Njiju Veličanstev, bila je prav primerna in vršila se je sijajno. Na večer 23. t. m., ko se je zaslil okoli 8. ure pok možnarjev od sv. Trojice, zasvetila so se okna po Vrhniku, zažgali so se kresovi v okolici, in kakor bi bil trenil, zažaril je naš trg, zažarila je bližnja okolica v bližnjem svitu, kakor se jednacega ne spominjajo najstarejši ljudje. Zažgal se je tudi umeteljni ogenj. Vse se je bliskalo in lesketalo, in tudi najbornejše hišice niso zaostale, kajti pokazati je hotel sleherni svoje za cesarsko rodbino vneto srce. Z mnogih hiš vihrale so cesarske, avstrijske in slovenske zastave. Videti je bilo mnogo lepih transparentov z umnimi napisi — (pardon, jednega zlasti na Vrhniku neumnega dostavka izvzemši, namreč: „Es leben die Majestäten und jedes edle deutsche Herz“, ali nij

to v nebo vpijoča breztaktnost!) — uradniki, duhovni, učitelji, vrhniški, virški in mirški veljaki in tržani pokazali so vsi, da jih **veže** navdušenost za Nj. Veličanstvi v skupno delovanje.

Komaj je napočil dan 24. aprila, pričeli so možnarji grmeti in vrhniški godci v jako okusni uniformi prekoračili so igraje celi trg in naznanjali, da je nastopil praznik cesarjev, katerega se veseli vsa Avstrija.

Ob 9. uri bila je slovesna maša, katere so se udeležili zastopniki uradov, občine, tržanje in šolska mladina „in corpore“ — fantje vsak svojo zastavico, dekleta vsaka svoj šopek v roci. Po končani božji službi, bil je jako mil in vzvišen trenutek, ko je v cerkvi navdušeno zapelo blizu 400 šolarjev cesarsko himno: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja itd.“ To je bila ginljiva molitev mladine za blagor Njiju Veličanstvi. Iz cerkve šla je mladina v šolo. Tu so učitelji in učiteljica v primernih ogovorih mladini razložili imenitnost dneva, potem je pa prepevala mladež in deklamovala tako izvrstno, da smejo učitelji na njo ponosni biti, — tudi je bila obdarjena s šolskimi potrebščinami.

Zdaj se je pričelo delovanje „odbora za svečanost“, kateri je bil sestavljen iz uradnikov in vrhniških veljakov. Ob 1/2 1. uri popoldne vršilo se je pogostenje vrhniških revežev na Lenarčičevem dvorišču, stregle so gospe in gospodičine. Vsak revež je dobil juhe, mesa s prikuho, kruha in pol litra vina, — slednjič darilo v denarjih, katerega je visokodušnost bližnjega graščaka revežem naklonila.

Ob 2. uri pričela se je ljudska veselica s slavnostnim slovenskim govorom na prostornem dvorišču gostilne „Mantove“, kamer je godba ravnokar spremila šolsko mladež. Tu je dobil vsak učenec in vsaka učenka svojo pogačico in klobaso, katero so nekateri z žarečim obrazom posvalkali, drugi pa kar v rutice zavili, morebiti — za mater. Sledila je tombola, za katere so vrhniške dame darovale zanimive, za ljudsko veselico primerne dobitke. Žakelj moke, fržola, kosmata odeja, šampanjec, usnje, platno, svinjska bedra i. dr., vse to je vabilo ljudi k igri, katere čisti dohodek je namenjen v prid revežem in šolarjem. Nekateri kmetič stiskal je vestno svojo dvojačico v žep, pa izgubljena je bila, in srce se mu je kar vtopilo, če je zacvilil prašiček, kateri je bil tudi namenjen svoje rejeno truplo žrtvovati v korist ubozim.

Po veselo dokončani tomboli, katera je dala skoro 90 gold. čistega dohodka, pričel se je ples na posebno v ta namen napravljene, z zelenjem in zastavami okinčanem odru, in plesala je gospoda in priprosto ljudstvo; — tu so plezači hrepeneli po vrhuncu v sredi dvorišča postavljenega mlaja, kjer so pričako-

vali denarni in drugi dobitki najbolj urnega in čiliga plezača, — tam so se v žaklje zavezani fantiči skušali za dvojčice v brzem teku, — zopet na drugem kraju brusili so si z žemljami zobe, kajti kdor je prvi snedel kruhek brez pomoči rok, dobil je srebrni spomenik pridnosti. Vse je bilo živo, radostno, zdaj je godba svirala, zdaj so pevci peli, — to je bil dan veselja, katerega si bo vsak udeleženec dobro v spomin utisnil.

Ob 9. uri zažgal se je umeteljni ogenj, potem pa je napravila godba, kakor je bilo v odboru jednoglasno skleneno, serenado sodniškemu, občinskemu in duhovenskemu pred stojniku, in „zunaj programa“ tudi še nekaterim drugim.

Vrhničanje so se pokazali udane in hvaležne državljane, kateri visoko časté svojega carja in blagodušnega dobrotnika in visoko njegovo soprogo. Z veseljem konstatiram redko jedinstvo, ki je vladala vseskozi, in sprevideti so mogli Vrhničanje, kake imenitne važnosti je geslo presvitlega jubilarja: „viribus unitis“, če se brezosebno izpeljava. Damam pa gre posebna čast in hvala za njihovo nesebično in dobrovoljno delovanje v korist ubozih in šolarjev. — Odbor za svečanost dovršil je svojo nalogo prav dobro. Slednjič omenim še, da nas je počastil del logaške požarne straže pod vodstvom svojega načelnika z navzočnostjo.

Iz Ilirske Bistrice 25. aprila. [Izvirni dopis.] Slovenski listi imajo zdaj lepo in častno nalogo poročati, kako je naš slovenski narod slavil blaženi dan srebrne poroke svojega predobrega deželnega očeta in svoje preblage deželne matere, kakó radostno je naš slovenski narod porabil priliko tega slovesnega praznika, da očitno in glasno pokaže, kako srčno in zvesto ljubi svojega vladarja in predrago mu zaročnico. Glasovi, ki so se razlegali te dni po naši domovini v slavo cesarja in cesarice, naj udarjajo tudi ónim na uho, ki pohlepno očesom prežé na mejne pokrajine našega cesarstva, in vsem, ki so neprijatelji naše ljube Avstrije. Potomcem in prihodnjim zgodbopiscem našim naj se ohrani spomin, kateri bo pričal, da Slovenci, kakor nikjer, ko je treba pokazati državljanske vrline, tudi pri tej slavnosti nismo bili zadnji mej avstrijskimi narodi. Naj tudi ne bomo zadnji pri — deljenji pravici!

Temu namenu naj služi naslednji popis obširne slavnosti, katero so pripravili bistrski in trnovski prebivalci.

Dne 23. t. m. o mraku dalo je slavnostno zvonjenje in 21 strelav znamenje, da se je pričelo težko pričakovano praznovanje. Hipoma je zablesketalo tisoč in tisoč lučic v obeh vaséh in na kolodvoru, sredi lučic pa so vihrale cesarske in slovenske zastave. Svitli napisi pozdravljali so cesarsko dvojico in avstrijsko domovino. Po gričih in gorah prikazali so se veliki kresi, katerih je nekoliko blizu do polnoči gorelo. Mej svetilkami stopalo je 70 izbranih otrok veselo pevaje. Godba, petje, navdušeni klici in pozdravi razlegali so se daleč po okolici. Baklada je obhodila najprej Bistrico, potem je šla pred kolodvor, od tod v Trnovo, od koder se je zopet vrnila v Bistrico. Ustavil se je slavnostni sprovod pred c. kr. sodnijo, obema županijama in dekanijo; povsod se je pevala in svirala cesarska pesem.

Proti kolodvoru pomikal se je sprovod ravno, ko je prišel št. petersko-reški vlak. Po

časno se je gibal vlak proti Reki, ko ga je opomnil zvonec, da je čas otiti; videlo se mu je, da nerad zapušča krasen pogled.

Drugi dan ob zori naznanjevalo je zopet 21 strelav mej slovesnim pritrkovanjem zvonov, da je napočil presлавni praznik, in godba je svirala po Bistrici in Trnovem. Ob devetih je bila slovesna sv. maša s zahvalno pesmijo. Službo božjo poveljevalo je petje možkega zbora in pokanje možnarjev. Cerkvene slovesnosti se je udeležilo vse uradniško osebje, žandarji, finančna straža, velika množica prebivalcev vseh vrst in šolska mladina cele fare. 376 dečkov in deklic trnovske, verbovske, zémonske in postenjske šole, ki so ozaljšani s cvetličnimi kiticami ter zelenimi in cvetočimi vejicami v rokah korakali za šolskimi zastavami, spremili so gg. učitelji v cerkev. Naj vzvišenejši trenotek je bil nedvomno óni, ko je konec cerkvenega opravila iz skoro 400 mladih grl zadonela cesarska pesem. Iz mladih čistih src prišli so vneti glasovi in potresli nam srce; solzice blagega ganenja zaigrale so navzočnim v očeh.

Po maši ustavila se je mladina pred šolo, tu so vzeli štiri učitelji prekrasni podobi — cesarjevo in cesaričino, ter ju nesli pred otroci proti čitalnici. Pred čitalnico na prostornem dvorišči gosp. Jelovška stale so dolge mize pripravljene za mladino. Na krepkem drogu viselo je 6 velikih kotlov, krog katerih so se sukale vrle gospe in gospice bistrske in trnovske v ličnej kuhinjskeji opravi. Res mičen je bil ta prizor otrokom in tudi — nam. Mnogo truda so imele blage gospe in in gospice, predno je bilo vse potrebno nabrano in napravljeno. Cele kopice je bilo kruha, potvic, šarkeljnov, pečenih štrukljev itd. — A ne samo da so one prejšnji dan vse to pekle in nabirale, in se ta dan od zgodnjega jutra do ene popoldne trudile s pripravljanjem, kuhanjem in postrežbo, plačale so tudi vse stroške za meso in druge stvari. Bog vam povrne, blaga srca! —

Prej ko se je otrokom postreglo, imele so se zvršiti še nekatere točke dogovorjenega programa. Najprej je g. katehet otrokom sè živo in zgovorno besedo razložil pomen tega slavnega dneva. Koncem tega primerne govorila zaklicali so otroci trikrat živio! presvitlemu cesarju in presvitelj cesarici.

Zdaj so otroci nič manj kot 12 dobro odbranih pesnij deklamovali in pred vsako deklamacijo zapeli. Potem so šli z drugim občinstvom vred na prostor pred c. kr. sodnijo, kjer se stikajo ceste iz štirih strani. Tu se je v viden in veden spomin slavnosti tega dneva vsadila lipa. Razjasnil se je otrokom ta čin, priporočilo se jim je, naj jim bo to drevo sveto, naj je čislajo ter varujejo poškodbe, — in povedalo, da se bo imenovala „cesarska lipa“. Župani, občinski odborniki, uradniki in drugi gospodje vrgli so po tri lopatice, otroci pa po tri pesti zemlje v skopano jamico, in — „cesarska lipa“ je bila vsajena. Zapela se je še cesarska pesen, in mladina, spremljana z godbo, vrnila se je na olepšano dvorišče ter vsela se za omizje. Po glasnej predjednej molitvi pričel se je otročji obed. Da blizu 400 otrokom nij lahko z jedjo in pijačo — vsem ob enem — postreči, je verjetno, a vendar je šlo vse tako v redu in naglo, da je bilo veselje. Z nečem ipak nismo bili popolnem zadovoljni, namreč s spremljivim vremenom ne. Ko so se jele delti močnate jedi in pijača, prikazal se je temen oblak,

in začelo je tako padati, da so morali otroci omizje zapustiti in bežati pod streho. No, dež je čez nekaj časa nehal, in otroci so zopet veselih obrazov prišli na dvorišče, kjer je bilo mnogo šale z njimi. Gospe so še podarile vsakemu otroku žepno ruto, potem so se otroci razšli. Postreglo se je za tem tudi ubogim z jedili in pijačo.

Ob dveh popoldne sešlo se je k slavnostnemu obedu 39 gospodov. Mej obedom napil je bistrski občinski glavar v imenu občin bistrskega sodniškega okraja Njiju Veličanstvoma cesarju in cesarici, predstojnik c. kr. sodnije slavnej cesarske vojski in sv. cerkvi, gosp. dekan trnovski pa vsem občin-cem, kateri so k slavnosti pripomogli. Tudi mej banketom je godba svirala in se je streljalo. H koncu obeda nabralo se je 32 gold. za nesrečne pogorelece v Draganji vasi na Dolenskem, in so se odposlali trije telegrami, eden c. kr. deželnemu predsedniku, dva pa dvema časnikoma v Ljubljano.

Po banketu se je razvila živa občna zabava v čitalničnih prostorih. Ob osmih zvečer pričela se je beseda v čitalnici. Deklamacija, petje možkega zbora in kvarteta in predstava „Krsta pri Savici“ — vse se je izvrstno obneslo. Po besedi je bila plesna zabava. Tudi ónim, kateri niso prijatelji plesa, pretekle so hitro pozne ure v družini veselih ljudi. Vsi pa smo se ločili z gorečo željo, da bi nam dano bilo dočakati in slaviti tudi zlato poroko Njiju Veličanstev.

Še to naj bode omenjeno, da je tega dne zjutranji reško-št. peterski vlak sè cesarsko podobo na čelu, z venci opleten, s hrvatskimi napisi in zastavami ozaljšan mimo Bistrice in Trnovega drdral.

Iz Mengša 24. aprila [Izv. dopis.] Mengšanje nismo zaostali gledé slavnosti cesarske, temuč tudi pri nas se je vršila po vsem sijajno, in zdi se mi potrebno opisati jo nekoliko obširneje. Osnovni odbor sestavil se je dva dni pred svečanostjo, in res čuditi se mu je, da je mogel v tem kratkem času, toliko storiti. Pa saj se je osnovalo vse tako nekako samo od sebe, saj je vedel vsak Mengšan brez povelja, brez programa, kaj se spodobi, narekavalo mu je srce udano, kako naj se obnaša, zato nij bilo pri vsej svečanosti nič posilnega, vse naravno.

Ko je na predvečer slavnostnega dne posvetil se izza Habahškega gradu prvi kres, bila je v hipu razsvetljena vsa mengiška dolina od brezštevilnih večjih in manjih kresov; tu je bilo uže vse pripravljeno, vsak je le čakal komaj, da zaneti, da pokaže po starem slovenskem običaju udanost svojo do presvitle cesarske rodovine.

Vrh mengiškega gradu, na holmcu prižigali so se mej tem umetni ognji in čarobno obsevali tam zbrano ljudstvo. Pred odhodom s holmca zapela se je cesarska pesen, ki je daleč razlegajoča se sosedom oznanovala, da smo denes vsi združeni v mislih, akopram se ne vidimo, in čujemo le zamolkel pok njihovih možnarjev.

Drugo jutro ob šestih zbere se, kakor ob praznikih, ljudstvo in šolska mladina, v cerkvi B ga prosit, naj Njima, kojih vesel dan praznujemo, dočakati da še mnoga, mnoga leta. Po maši otidemo vsi, stari in mladi v spodnji Mengiš, kamer nas je povabil odbor pričujočim biti, in spremili lipo, katero bo vsadila šolska mladina sredi trga v spomin srebrne poroke Njiju Veličanstev.

Na krasnem okinčanem vozu naložena prelepa lipa odpelje se potem sredi trga, spremeljevana od brezštevilnega ljudstva. Tja dosevši, odloži se lipa in vsadi v odmerjeno mesto; g. kaplan Spendal pa stopi na pripravljeni ogled in ogovori zbrano ljudstvo kratko, a jedrnato razlagajoč mu visoki pomen denasnega dne, in obrnivši se k mladini, opominja jo, naj v odraslih letih še spominja se prevažnega trenutka, ko se je sadila lipa sredi trga; naj denes sklene v nedolžnem srcu držati se gesla: Vse za vero, dom, cesarja, da se uresniči besede pesnikove: „Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne zgine“. Po končani tej slovesnosti odpelje se šolska mladina v g. Starčev grad, kjer so jej pripravili gospodje grajski in duhovni gospodje mengiški, obed, ki se je pa spremenil hitro v ljudsko veselico.

Mej tem, ko se raduje staro in mlado v gornjem gradu Starčevem, strežejo pa vrle naše gospodičine in gospe v spodnjem gradu nbožcem, da tudi ti pozabijo vsaj za trenotek goreje, in se spominjajo hvaležnim srcem presvitle naše cesarske rodovine. —

Mi pa imamo zdaj sredi trga lipico, drevo slovensko; naj rase in oblastno razprostira svoje veje, in Bog hotel, da vsajena na tako imeniten dan, gleda v poznih letih na sinove matere Slave, udane svojej presvitli cesarskej rodovini.

Iz Metlike 25. aprila. [Izv. dopis.] Slavnost srebrne svatbe Nj. Veličanstev je končana. Priprave so se delale po programu, odbornik je tekmoval z odbornikom, vse je bilo navdušeno, mesto in okolica jednega duha in jedne želje, da bi se nam program po sreči iztek. Ta želja pa žalibože nij bila uslišana, nori april nam je nagajal pri vsakej točki. V predvečer ubranil nam je razsvitljenje mestne hiše in namakal pota in kresove našega prostranega obzorja; sprehajali smo se tedaj po blatu in pod dežniki do krešišča, prazni dan nam je tudi skoro vsako uro poslal nekoliko žlic nepotrebne rose, zvečer pa je lilo, kakor da so se vsi oblaki z nebom vred utrgali. — Kljub temu bili smo vendar pri slovesni sv. maši, potem v šoli, kjer je zbrana mladina pela in deklamovala na zadovoljnost množestvilnih svojih visoko spoštovanih prijateljev, slišali smo lepi nagovor gosp. Ogrinčev, imeli pred mestno hišo — prvič v Metliki — loterijo z 213 dobitki, razsvetlili mestno hišo s krasnimi transparenti in nazadnje plesali in peli v okusno olepšanih prostorih skoro do zore. Tudi artiljerija naša je ves čas neustrašeno streljala. Da se slavnost čim bolj povzdigne, združila so se bila vsa tukajšnja društva v en program, s kmetov se nam je poslalo svoj kontingent, še celo naši bratje Hrvati bili so tako ljubeznjivi, da so nas če prav o slabem vremenu mnogobrojno obiskali in s tem dokazali, da če nas loči voda, nas ne loči kri, kajti vsi smo ene majke sinovi. Slava njim, slava slavnostnemu odboru in vsem praznovalecem spominskega dne!

Iz Idrije 25. aprila. [Izv. dopis.] Naše mesto je obhajalo prav sijajno dan srebrne poroke presvitlega cesarja Franc Jožefa I. in cesarice Elizabete. Kakor je uže znano, sklenila je mestna županija uložiti prošnjo na slavni deželni odbor, da bode tudi v imenu mestne deputacije čestital in udanost izrekel na stopnjah cesarskega prestola. Ravno tako je tudi sklenila, da se 23. aprila zvečer mesto ne bode razsvitilo, da se bode pa namesto tega napravila zbirka prostovoljnih darov za

mestne reveže. Zbirka znesla je 81 gld. 34 kr. Na večer pred svečanostjo 23. t. m. igralo se je v rudarskem gledišči, katerega čisti dohodek bil je tudi revežem namenjen, in je znesel 28 gld. Po dokončanem gledišči šla je godba z lampijoni po mestu okolo, bila je ta večer izredno močna, in spremljala jo je brezštevilna množica ljudstva. Prišedša okolo do stanovanja županovega, ustavila se je pred okni, v katerih sta bili podobi presv. cesarja in cesarice v lepo okinčanih transparentih, in je svirala tu cesarsko pesen.

Posebno slovesno pa se je obhajal dan 24. aprila. Uže ob 5. uri zjutraj nas je prbudila godba, in pokanje možnarjev nam je uže za rano oznanovalo, da se veseli dan prične. Ob 7. uri razdelil je gospod župan zgoraj omenjene denarje v skupnem znesku 109 gld. 34 kr. mej 100 idrijskih revežev, ter jim tako napravil prav vesel dan. Ob 9. uri bila je slovesna sv. maša v farnej cerkvi, katere se je udeležila vsa tukajšnja honoracija, šolska mladež in mnogo vernega ljudstva. Po sv. maši sledila je slovesnost v šoli, kjer je imel gospod vodja slavnosti primeren govor, potem je mladež pela in deklamovala. Razdelilo se je tu 100 iztisov nemške (! Ur.) knjižice „Franz Josef I. Ein Bild seines Lebens“, katere je darovala direkcija, drugi dan pa se je razdelilo mej vse učence in učenke 600 iztisov „Vrtčeve“ izdaje, ki jih je daroval gosp. župan šolske mladini. K sklepu šolske slovesnosti vsadili so pred šolo dve slovenski lipi. Lipo na desni strani vsadili so moški, in jo imenovali „Fr. Jožefa“, ono na levi vsadile so ženske, in jo imenovali „Elizabeto“.

Ob 1. uri pričelo se je slavnostno kosilo, h kateremu je prišel iz Logatca gosp. c. kr. okrajni glavar; bili so tudi navzočni, izvemši g. duhovnike, vsi gospodje uradniki in veliko meščanov. Po dokončanem kosilu šla je vsa družba, razumeje se, da jo je godba spremljala, na prijazno vabilo nadgozdarja gosp. Ravšerja, po rakah do tako imenovanega „firstovega rovt“, kjer so vsadili zopet 3 lipe, jedno na čast presv. cesarju, drugo cesarici, in tretjo cesarjeviču Rudolfu, tu so popevali čitalniški pevci lepe slovenske pesni, in godba svirala je večinoma slovenske kompozicije, mej tem pa so bili gostje z izvrstnim pivom prijazno postreženi. Zvečer bil je ples v kazini, katerega se je obilo povabljenih udeležilo.

Lepo je povekševalo slavnost tudi to, ker so bile vse prodajalnice zaprte, in več hiš z zastavami okinčanih. Tako je sleherni po svojej moči pokazal udanost do presv. cesarja in cesarice.

Iz Prema na Notranjskem 25. apr. [Izv. dopis.] Kakor so po vseh krajih našega širnega cesarstva drug pred drugim poskušali, napraviti praznično slovesnost v spomin srebrne poroke Njiju Veličanstev, tako tudi pri nas v tem nijsmo hoteli zaostati. Na predvečer naznanjal je pok možnarjev pričetek slovesnosti. — O mraku zažgal se je velikansk kres na hribu sv. Katarine. — Potem prišla je domača godba, zagodla najprej cesarsko himno, katerej so potem sledile še druge primerne. Živio-klicev in slava-klicev na presv. cesarja in cesarico nij bilo ni konca ni kraja. Vsa množica pomakala se je potem z godbo in mej prepevanjem cesarske in narodnih pesni proti vasi. Godba je po vasi še čez pol noči igrala in še le pozno v noč šli smo vsak na svoj dom. — Z našega vrha videti

je bilo v bližnji okolici nad 20 kresov in razsvitljenje kilovške železniške postaje.

Dne 24. zjutraj ob 7. uri bila je slovesna sv. maša z zahvalno pesnijo, katere se je udeležilo tudi 177 šolskih otrok. Po maši imeli so šolski otroci izlet v bližnjo vas Smerje; tu so obiskali cerkev, vdobili vsak majhen zajetek, ter se potem veseli domov vrnili.

Dne 25. se je v šolsko drevesnico posadilo 178 letos požlahtnenih drevesec v spomin cesarjeve srebrne poroke, pri čemer je šolska mladina sodelovala.

Storili smo, kar je bilo pri naših skromnih močeh mogoče, in pokazali, da presvitlega gospodarja in njega blago zaročnico visoko čestimo. Živela!

Iz Kostanjevica 26. aprila. [Izv. dopis.] Naj tudi jaz povem, kako smo v Kostanjevici praznovali petindvajsetletnico cesarjevo. Zvečer 23. aprila je bilo naše mestece tako lepo razsvitljeno, da tega nijsem pričakoval. Videlo se je, da se je vsak trudil in prizadeval očitno pokazati, da je zvest Avstrijec ter da goreče ljubi presvitlega vladarja in vladarico. Najbolj se je pa odlikovala hiša gospe Strgarjeve z velikanskimi cesarskimi črkami, ki so vse migljale v lučicah; hiša g. A. Gača, ki je bila polna lampijonov. Tudi lepih transparentov s pomenljivimi napisi se nij manjkalo. Najlepši napisi v slovenskem jeziku pa so bili pri g. Fr. Bučarju in g. J. Kalinu. Gosp. Gač je bil preskrbel umeteljni ogenj. Možnarji so pokali in po gorah so svetili kresovi, katerih bi pa bilo še več, da bi ne bilo celo popoldne in tudi precej časa zvečer deževalo. Kdor je opazoval ljudi, ki so se gibali od hiše do hiše, ogledovati razsvitljavo, videl je, kako se je vsakemu bralo veselje na obrazu, vse je bilo dobre volje.

24. aprila je bila ob 8. uri slovesna sv. maša, pri kateri so bili vsi c. kr. uradniki, žandarji, mestna garda, šolska mladina in polno pobožnega ljudstva. Za rano zjutraj so pričeli zopet pokati možnarji in nijso utihnili, do pozne noči. Po končani sv. maši se je šolska mladež podala zopet v šolo, kjer se jim je razložil pomen svečanosti; zapeli so cesarsko himno in še eno primerno pesen, kakor je bilo videti prav iz srca. Mej tem pa pride g. predsednik krajnega šolskega sveta A. Gač v šolo, ter povabi vso mladino, katere je bilo 132 glav v šoli, k obedu, katerega jim je v gostilni pri „Žarnovki“ na svoje stroške pripravil. Bili so tedaj vsi otroci pogosteni z jedjo in pijačo in veselje je bilo občno. Svojo radost so otroci posebno razodevali z „živio“-klici Njiju Veličanstvoma, gosp. Gaču in njegovej soprogi, katera je dekliram pri mizi stregla, gospodu sodniku dr. Gestrinu in drugim gospodom, kateri so prišli veselo družbo obiskat. Samo ob sebi se razume, da tudi vselega petja nij manjkalo. Po končanem obedu je bilo otrokom razdeljenih 63 knjižic „Cesar Franc Jožef“, katere je g. Gač kupil in 50 „Vrtčevih“ posebnih iztisov, katere je znani dobrotnik šol, g. državni poslanec V. Pfeifer otrokom poslal. Večji otroci so dobili knjižice, manjši „Vrtece“, tako, da je bilo vse veselo. Odbor za svečanost, katerega najmarljivejši ud je bil g. c. kr. okrajni sodnik dr. K. Gestrin, je pa po imenovanem g. sodniku vodstvu šole izročil 21 gld. za nakupovanje raznih učnih pripomočkov za revne šolarje, in g. katehetu 5 gl. 20 kr. za nakup katekizmov, tedaj vraga 26 gl. 20 kr. V imenu šole se tedaj gg. Gaču, dr. Gestrinu, V. Pfeiferju in vsem tukajšnjim

gg. uradnikom in drugim dobrotnikom, kateri so pripomogli, da je revna mladina tako lep dar dobila, srčno zahvaljujemo.

Kakor je bilo uže v „Slovenskem Narodu“ povedano, bil je slavnostni obed za gospodo in mestjane pri g. Fr. Bučarji prirejen, tudi tu je bilo vse židane volje. G. dr. Gestrin je nazdravil najprej Nj. Veličanstvu, in sicer v slovenskem jeziku, in ker je bilo tudi nekaj rojenih Nemcev navzočih, tudi v nemškem. Potem pa so se vrstile razne napitnice in pesni pozno v noč, če ne celo do ranega jutra. — Mestna garda pa je imela obed pri g. A. Maroku. Tudi tu je bilo veselje splošno. Napitnica je prihajala za napitnico, pesen za pesnijo, in le ena želja je navdajala vse, da bi Bog dal dočakati Nj. Veličanstvu tudi zlato poroko.

Iz Ajdovščine 24. aprila [Izviren dopis.] Srebrno poroko Njiju Veličanstev obhajala je občina Ajdovščina kaj veličastno. Uže na predvečer se je bil prižgal velikanski kres, umetni ogenj, in streljalo se je z možnarji, ter pritrkavalo z zvonovi. Dne 24. t. m. rano pa se je ponovilo streljanje. Ob 8. uri delila se je miloščina mej ubožne domačince. Častna straža, ki so jo dosluženi vojaki in drugi mladeniči osnovali, spremila je ob 9. uri zjutra honoracije v cerkev, in je mej sveto mašo salve dajala. Po maši je delilo starešinstvo mej šolsko mladino darove. Ob 11. uri javna godba na občinskem prostorišču. Ob polu dveh razdelila sta g. župan in g. obč. denarničar osmim mladeničem in možem, ki so kot vojaki z našo slavno vojno v Bosni bili, darove, in potem pričel je javni ples, katerega se je smel vsak Ajdovščan brez razločka brezplačno udeležiti. Plesalo je staro in mlado do 7. ure zvečer. — Po počitku ene ure prične ob 8. uri razsvetljava občine, na to nastopi baklada z umetnimi ognji, lučicami in lampijoni, ter obhodi mnogobrojna množica ljudi celo občino. Stotero grl je klicalo: živila naš cesar in cesarica, živila habsburska hiša. Priliko smo imeli opazovati primerne in kaj lepe transparente, zastave i. t. d. Po bakladi vstopi godba in zagode himno, in ko nehajo, ponavljajo se gromoviti živio-klici na cesarja Franjo Josipa, na cesarico Elizabeto, na Avstrijo i. t. d. — Svečanost trajala je do polnoči, do katerega časa je tudi ljudstvo polnbrojno na mestu ostalo.

Iz Hruševja pod Nanosom 24. apr. [Izv. dop.] Tudi mi Podnanosci smo praznovali srebrno poroko Njiju Veličanstev cesarja in cesarice. V ta namen smo na predvečer 23. aprila ob 8. zvečer zažgali velikansk kres, katerega plamen je švigal v sinjo višavo. Glas bobnečih in grmečih naših možnarjev razlegal se je po starodavnem slovanskem Nanosu, kateri nam pravi: združeni Slovenci, ne udajte se, ker ste vsi sinovi majke Slave, a na konec še zaupajte v milost in pravičnost cesarjevo, da vam bo dal pravice. Potem smo se sešli v gostilni F. V., in smo se veselili pri kozarcu dobrega vipavca, do ranega jutra. In naši vrli fantje in možje so peli cesarsko avstrijsko himno pa narodne domače pesni. Z napitnico: Živio cesar Franc Jožef I. in njegova soproga Elizabeta, smo pričeli, razšli smo se vsak na svoj dom s pozdravilom: Bog nam daj srečo, da bi mi uže združeni Slovenci dostojno učakali petdesetletnico Njiju Veličanstev. Torej naudušeni po tej veselej nadi, vzkliknemo denes: mili Bog va ruji in blagoslovljaj oba visoka svečarja.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Domače stvari.

— (Preobilica dopisov) iz slovenskih okrajev, katera z denašjo številko „Slovenskega Naroda“ še nikakor nij premagana, nas je tudi denes prisilila „listek“ in članek izpustiti.

— (Skozi Ljubljano) se je predvečerjem peljal cesarjevič Rudolf v Pulj. Na kolodvoru ga je pozdravil deželni predsednik g. Kallina.

— (Občni zbor delavskega podpornega in invalidnega društva) bode v nedeljo 4. maja popoldne ob dveh v gostilnici „pri Virantu“. Na dnevnem redu je poročilo odborovo, preuredba pravil in volitev novega odbora.

— (Nušakovo kosarno) v Trnovem, katera je bila cenjena na 45.000 gld., je kupil pri eksekutivnej dražbi predvečerjem, ponedeljek, za 8000 gld. g. Berger od sv. Janeza pri Beljaku. G. Berger je tisti gospod, ki je bil pred več leti v kompaniji z g. Auerjem zadel veliko srečko 250.000 gold. On je imel na poslopji nad 40.000 dolga uknjiženih.

— (Iz Celja) se piše, da je bilo letos tam mej 1032 vojaškimi novaki samo 106 potrjenih, na Vranskem pa je mej 181 bilo 50 in v Gornjem gradu mej 301 sposobnih in potrjenih 58.

— (Ponarejen denar.) V Trbovljah je neki star rudar iz Kranjskega izdal pri peku in pri štacunarji več ponarejenih bankovcev po goldinarji.

— („Prelepa“ glava.) Od Velike Nedelje na slovenskem Štajerskem se nam piše: Poročali ste v svojem listu po graških novinah, da je tu blizu nas umrl star bogat mož, ki je čuden testament naredil, da naj se namreč njegova glava po smrti od trupla odreže in narobe v rakev dene. Naj dodam k temu sledeče. Oni čudni testator je bil 80 let star vlastelin Pulpah, gospodar v Samovši pri Velikej Nedelji. V testamentu je svojo željo, naj se mu glava odreže, motiviral s tem, da je bila v mladosti prelepa, nego da bi struplom vred prhnela. Njegova poslednja volja se je na ukaz c. kr. sodnije po zdravnikih gg. Gregorcu in Seifridu izpolnila v navzočnosti svedokov 7. aprila. Ko bi kaka stara devica, nekdanj mnogo snubljena in lepa a vsled zbiranja obsedela, takov testament zarad svoje nekdanj lepe glave naredila, bolj bi bilo naravno in razložljivo.

Razne vesti.

* (Iz Benetk) se poroča, da so Lahi 24. t. m. tam našega avstrijskega konzula Pilafa napali s krikom in divjim šumom, ko je iz cerkve od maše za cesarjev svatbeni god odhajal. Lahi kažejo povsod svojo sovražnost do Avstrije in vendar — naši primorski Slovani nemajo še vseh tistih narodnih pravic kakor Lahi.

* (Strašen umor.) V Gradcu je 26. aprila t. l. umoril 64 let stari falirani hišni posestnik Ferba svojo ženo, 69 let staro Evo Ferbo, potem pa se je sam z arsenikom ostrupil.

* (Povodenj.) Sava je v Slavoniji zopet preplavila polja in travnike. Ravno tako reka Una. Več vasij je uže spet pod vodo.

Smrti v Ljubljani.

25. aprila: Marija Skalec, dete klobučarjevo, 3 m. na sv. Petra cesti št. 70, vsled božjosti. — Adolf Francelj, dete delavčeve, 4 tedne, na tržaški cesti št. 20, vsled konvulzij.

26. aprila: Vladimir Nežić, dete frizerjevo, 6 m., na mestnem trgu št. 3, vsled mrtvice na pljučah. — Jera Lahar, gostovalka, 77 let, na lončarski stezi št. 8, vsled pljučnice.

Tujci.

28. aprila:

Evropa: Maler iz Dunaja. — Bendiner iz Grada. — Baron Deeken iz Pulja. — Hiebaum, Sykora iz Grada. — Pri Haincu: Kaiser, Brach iz Dunaja. — Pri bavarskem dvoru: Vatovec iz Materije.

Dunajska borza 29. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

notni drž. dolg v bankovcih	65	gld.	30	kr.
notni drž. dolg v srebru	65	gld.	75	kr.
zlata renta	77	gld.	05	kr.
1860 drž. posojilo	119	gld.	50	kr.
Akcije narodne banke	808	gld.	—	kr.
Kreditne akcije	248	gld.	20	kr.
London	117	gld.	05	kr.
Srebro	—	gld.	—	kr.
Napol.	9	gld.	34 1/2	kr.
C. kr. cekini	5	gld.	54	kr.
Državne marke	57	gld.	60	kr.

Pri svojem iznenadnem odhodu iz Ljubljane v Gradec kličem vsem svojim znancem in prijateljem srčni:

„Z Bogom!“

(185)

Jožef Tambornino.

„Unija krojačev“

na kongresnem trgu št. 7, v hiši banke „Slovenije“, priporoča se za izdelovanje

obleke za gospode,

ter obljubljuje jako fino delo, najmodernejšo fašono in cenó računanje. (19—6)

V Cérknici,

tikoma okrajne ceste, na skoro najlepšem prostoru trga bi takoj oddal sposobnemu krémarju spodnji del svoje hiše s hišnim orodjem vred

v najem.

Ta del pohištva obsega pet lepih in prostornih sob, kuhinjo, drvarnico, klet, in zraven stoječi hlev. Dodal bi se še vrt, in prostor za napravo keglijšča. Ker je upati, da bodo sčasoma tujci še bolj naš kraj obiskovati pričeli, bi potem krémarju tudi v drugem nadstropju nekaj sob odstopil, in ako bi kdaj kako večjo veselico priredil, mu pripustim za tisti čas prostorno dvorano in druge sobe v II. nadstropju. — Natančni pogoji se poizvedo jedino le pri meni.

Jožef Milavec,

po domače pri „Jurku“.

(183—1)

!! Najnovejše !!

Ure, ki svetijo,

z remontoirrom ali brez njega,

potem vsake vrste žepnih in nasténskih ur prav po ceni.

Zavod za stavljenje elektro-magnetičnega telegrafa za sobo in hišo. Asortirana zaloga zvonil (Läutwerke), elementov za galvanične baterije, dotipnic (Taster), spreménov (Ausschalter) in kontaktov pri vratih. Indukcijske vrvice, napeljavni drat od bakra ovit z volno ali švilo, elektro-magneti itd. itd. Postavljanje se izvrši najboljšje in zaračuni najceneje.

(179—2)

Josip Geba,

urar, v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Hiša je na prodaj

v spodnji Šiški poleg Rudolfove železnice, zraven je dva orala njiv, sadni vrt, skedenj, in kozolec s štirimi okni. — Več o tem se izve pri „Raci“ v spodnji Šiški. (172—4)

WASSERDICHTER
ZELTSTOPFER
REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl die



Wienerberg-Landgut-Fabriksniederlage
MUELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(19—229)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.